

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. IX. Quid sit propositionem esse scandalosam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

probat. Qui dicit, Pontificem errare in damnatione harum propositionum, aliquid erroneum dicit, ut patet ex art. preced. Sed qui docet, *licitum esse v.g. furari non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate*, virtualiter dicit, errare Pontificem in damnatione eius propositionis, quæ est 36. ex damnatis: ergo qui docet, id esse licitum, dicit aliquid erroneum.

143. Dicendum tamen est, eum, qui præcisse docet propositionem damnatam in hoc decreto, dicere quidem aliquid scandalosum, non tamen aliquid erroneum. Ratio est: quia non debemus nos assignare propositioni damnatæ rigidiorē censuram, quam est ea, quam assignat Pontifex: sed Pontifex cuilibet propositioni in hoc decreto damnatæ solum assignat censuram scandalosæ: ergo non debemus nos assignare illi censuram erroneæ, aut proximæ errori. Quomodo hæc assertio procedat contra assertionem Lumbierij, inferius ostendam.

144. Ad fundamentum partis oppositæ, concessa maiori, neganda est minor. Nam qui dicit, licitum esse furari in necessitate gravi, non propterea dicit Pontificem errare, neque cogitur agnoscere errorem in Pontifice. Potest enim respondere, in ea censura Pontificem procedere probabiliter, & prudenter; & ita non concedere, quod Pontifex errat. Quod si id dicat, dicit quidem aliquid scandalosum, non tamen aliquid erroneum.

145. Dices. Pontifex in decreto id affirmat tamquam certum: cum ergo esse certum, & mere probabile sint prædicata impossibilia inter se; si quis dicit Pontificem procedere probabiliter, idem erit ac dicere, Pontificem errare in eo quod dicat esse certum: ergo qui docet propositionem damnatam non solum docet propo-

tionem scandalosam, sed etiam erroneam.

146. Respondeo, adhuc neque hoc modo, qui docet propositionem damnatam, non dicit errare Pontificem. Nam sicut in quæstionibus, in quibus inter Theologos lis est, an hoc, vel ille sit de Fide, aliqui formant iudicium mere probabile de eo, quod hoc sit de Fide; ita qui docet propositionem damnatam, potest credere, Papam prudenter procedere, dum definit aliquid tamquam certum, scilicet extra definitionem articuli Fidei. In quo casu, ut dixi, ille propugnator eius propositionis damnatæ, reus est propositionis scandalosæ, non vero propositionis erroneæ; cum non admittat, errare Pontificem.

CAPVT IX.

Quid sit propositionem esse scandalosam?

SUMMARIUM.

Communis definitio propositiones scandalosæ. n. 147.

Rigidior eius explicatio ex P. Arriaga. n. 148.

In propositione scandalosa non affertur scandalum passivum, sed activum. n. 149.

Qualiter sint scandalosa sexaginta quinque propositiones damnatæ ab Innocentio? n. 150.

Opinio certo falsa, aut carens fundamento, si laxa sit, & scandalosa. n. 152.

Opinio tenuiter probabilis favens libertati, & scandalosa. n. 153.

147. **C**irca hanc quæstionem in disp. 9. citat. cap. 20. à num. 358. scripsit sequentia: [Propositionem scandalosa in materia doctrinæ illa

illa est, quæ docet aliquid, quod præbet
 Canus. alijs occasionem ruinae. Ita ex voce scâ⁴
 Suarez. li ea expositio nota est, & tradunt ex-
 Granado. pressè Mag. Canus lib. 12. de Locis cap.
 P. Hurta. 11. §. Propositionem. P. Suarez disp. 19.
 Cajj. Pal. de Fide, sect. 2. num. 19. P. Granado
 tract. 15. de Fide, disp. 4. num. 8. P. Pe-
 trus Hurtado disp. 81. de Fide §. 50. &
 51. P. Castro Palao tom. 1. tract. 4. disp.
 3. punct. 1. num. 1.

148. Severior est explicatio præ-
 Arriaga. positionis scandalosæ apud P. Arria-
 ga disp. 20. de Fide num. 13. afferentis:
 [Est scandalosa, quæ dat occasionem in
 materia Fidei errandi, vel male suspi-
 candi de Fide dicentis.] Iuxta quem
 dicendi modum, dum Pontifex eas se-
 xaginta quinque propositiones decla-
 rat esse scandalosas, declarat, vel eas
 dare occasionem errandi in Fide, vel
 male suspicandi de Fide Authorum,
 qui eas docuerunt.

149. Sed stando mitiori, & com-
 muniore expositioni propositionis
 scandalosæ supra traditæ, notandum
 est, ibi scandalum non sumi pro scan-
 dalo passivo, sed pro activo. Quamvis
 enim ex Biblijs Sacris vulgari lingua
 scriptis oriatur scandalum ignaris: non
 tamen propterea eorum propositio-
 nes sunt scandalosæ: quia scandalum
 illud est passivum ortum ex maligni-
 tate, vel ignorantia legentium. Quod
 etiam notavit Canus lib. 12. de Locis
 cap. 5. §. Propositionem. Ait enim: *Non
 enim hic scâdalû more vulgi usurpamus
 pro eo, quod aures offendit, quod ve fide-
 lis populus horret: sed pro eo, quod infir-
 mis causam ruinae præstat, & quod ante
 Fidelium pedes positum, eos facit in il-
 lud incurrere, irruere, offendere.* Huc
 usque dixi, in loco cit.

150. Hinc patet, in quo sensu
 sint scandalosæ illæ sexaginta quinque
 opiniones, quas ut tales damnat, quas
 tales esse affirmat Sanctissimus D. In-
 nocentius XI. Sunt enim scandalosæ,
 quatenus per se afferunt causam rui-

næ Fidelibus. Quod magis patet ex
 proœmio decreti illis verbis: *Ovium
 sibi à Deo creditarum salutem sedulo in-
 cumbens, & salubre opus in segregandis
 noxijs doctrinarum pascuis ab innoxijs.*
 Neque enim aliter noxiæ sunt, nisi
 quatenus afferunt occasionem ruinae
 ovibus Christi. Item illis verbis: *Vt
 minimum tamquam scandalosas, & in
 praxi perniciosas.* Id est, quæ afferunt
 perniciem in ordine ad praxim, sive
 quæ tradunt doctrinam illicitam in
 praxi.

151. Id etiam constat ex decre-
 tis Alexandri VII. cuius salubre opus
 in damnandis eiusmodi propositioni-
 bus ab illo inchoatum, profitetur In-
 nocentius se prosequi velle, & quidem
 in proœmio primi decreti Alexandri
 VII. idem patet ex illis verbis: *Com-
 plures opiniones Christianæ disciplinæ
 relaxativas, & animarum perniciem
 inferentes.* Constat enim eam doctri-
 nam esse per se scandalosam, quæ
 Christianam disciplinam relaxat, &
 infert animarum perniciem. Item ex
 illis verbis: *Quem si præ recta regula
 Fideles in praxi sequerentur, ingens
 eruptura esset Christianæ vitæ corrupte-
 la.* Illa enim doctrina includit scan-
 dalum activum, quæ talis est, ut ex ea
 ad praxim deducta erumpat Christia-
 næ vitæ corruptela. Idem significant
 subsequenter verba: *Ne unquam tem-
 poris viam salutis, quam suprema ve-
 ritas Deus, cuius verba in æternum per-
 manent, arctam esse desinivit, in ani-
 marum perniciem, dilatari, seu verius
 perverti contingeret.* Item & subse-
 quentia alia: *Ab eiusmodi spatiosa, la-
 taque, per quam itur ad perditionem,
 via.* Quæ desumpta sunt ex Evange-
 lio Math. cap. 7. 13. *Lata porta, & spa-
 tiosa via est, quæ ducit ad perditionem.*
 Quæ omnia aperte declarant, doctri-
 nam earum propositionum talem esse,
 ut ducant ad perditionem. Quo nul-
 lum scandalum activum maius.

Dein-

152. Deinde loco citato n. 362. hæc scripsi fere eodem tenore: [Pro cuius explicatione maiori, sciendum est, omnem opinionem improbabilem positive, id est, certo falsam; & omnem opinionem non probabilem, id est, gravi fundamento carentem, si laxa sit, id est affirmans partem minus tutam, & faventem libertati, esse scandalosam, dum modo procedat in materia gravi pertinente ad mores. Patet. Peccat enim graviter, quisquis in materia gravi dirigit conscientiam suam ex opinione certo falsa, aut absque prudenti, & gravi fundamento: sed doctrina improbabilis positive, aut negative, suadet hominibus dirigere conscientiam ex se ipsa, quæ aut certo falsa est, aut gravi fundamento destituta: ergo doctrina improbabilis positive, aut negative, in materia gravi pertinente ad mores suadet hominibus ad id, quod est peccatum grave. Hoc est, doctrinam esse scandalosam: ergo eiusmodi doctrina scandalosa est. Et ne æquivocationem patiaris, nota, in qualibet quæstione illam dici opinionem laxam, quæ favet libertati; illam vero strictam, seu severam, quæ favet obligationi, & præcepto.] Huc vsque in loco citato.

153. Addendum insuper est, omnem opinionem in materia morum tenuiter probabilem laxam, sive faventem libertati esse scandalosam. Patet ex hoc decreto Innocentij in damnatione tertiæ propositionis, ex qua constat, esse scandalosam propositionem, quæ asserit, nos prudenter operari ex dictamine opinionis tenuiter probabilis. Quæ autem sit opinio tenuiter probabilis, late tradam in disertatione 4.

CAPVT X.

An propositio scandalosa in materia morum necessario sit falsa, & improbabilis.

ARTICVLVS I.

Præmittuntur aliqua, & statuntur duplex conclusio.

SVMMARIVM.

Propositiones verae possunt esse scandalosae, præcipue in quæstione facti. n. 154.

Propositio potest esse scandalosa, eo quod sit æquivoca. n. 155.

Quæ propositiones in materia morum sint scandalosae? n. 156.

Explicatur quæstio præsens. n. 157.

Omnis propositio scandalosa in materia morum est non probabilis. n. 158.

Repugnat, doctrinam prudentem morum generare scandalum. n. 159.

Doctrina morum laxa, quæ est non probabilis, ex dictamine reflexo est certo falsa. n. 160.

Propositio speculativa non probabilis non propterea manet certo falsa; secus in materia practica. n. 161.

Idem contingit in dubio practico. n. 162.

Quomodo in quæstione morali demonstratur conclusio, quamvis ea non probetur evidenter à principijs intrinsicis directis? n. 163.

Quomodo demonstratur falsitas opinionis, quod certus de peccato mortali, & dubius de confessione eius non teneatur ad illud confitendum? Ibid.

Quomodo demonstratur, materiam parvam, non esse eam, quæ est minor octava parte? n. 164.

Refata conclusio intelligitur etiam de opinione tenuiter probabili. n. 165.

DE